

SKOLBYGGNATION FÖR ETT VÄXANDE STOCKHOLM – LÄGESRAPPORT OCH INRIKTNINGSBESLUT

Skolbyggnation för ett växande Stockholm – lägesrapport och inriktningsbeslut.....	1
Förslag till beslut.....	3
Sammanfattning	3
Ärendets beredning	4
Bakgrund.....	5
Ärendet.....	6
Lägesrapport	6
Uppdrag i VP 2012	7
Förslag till inriktning för fortsatt utredning	8
Midsommarkransen, Lövholmen och Årstadal	8
Älvsjö.....	9
Vantör	9
Genomförandeförslag.....	9
Tensta.....	10
Rinkeby.....	11
Inriktningsförslag.....	12
Kostnader	13
Riskbedömning	13
Inriktningsförslag för nyetablering av skolor.....	14
Konradsberg, f.d. lärarhögskolan.....	14
Om- och tillbyggnadsförslag.....	15
Tidsplan.....	16
Kostnader	16
Riskbedömning	16
Sveaplans gymnasium.....	17
Om- och tillbyggnadsförslag.....	17

Tidsplan.....	17
Kostnader	17
Riskbedömning	18
Inriktningsförslag för om- och tillbyggnad.....	18
Fridhemsskolan (tillhörande Kungsholmens grundskola)	18
Om- och tillbyggnadsförslag.....	19
Tidsplan.....	20
Kostnader	20
Riskbedömning	20
Hägerstenshamnens skola	21
Om- och tillbyggnadsförslag.....	21
Tidsplan.....	22
Kostnader	22
Riskbedömning	23
Långbrodalsskolan	23
Om- och tillbyggnadsförslag.....	23
Tidsplan.....	24
Kostnader	24
Riskbedömning	25
Sköndalsskolan	25
Om- och tillbyggnadsförslag.....	26
Tidsplan.....	27
Kostnader	28
Riskbedömning	28

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens inriktningsförslag avseende om- och tillbyggnadsåtgärder vid byggnaden Fridhemsskolan tillhörande Kungsholmens grundskola, Hägerstenshamnens skola, Långbrodalsskolan, Sköndalsskolan och uppdrar åt utbildningsförvaltningen att återkomma med förslag till genomförandebeslut.

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens inriktningsärende avseende skoletablering vid f.d. lärarhögskolan på Konradsberg och ger förvaltningen i uppdrag att uppta förhandlingar med Akademiska Hus. Förvaltningen får i uppdrag att pröva om kostnaden för skoletablering vid Sveaplans gymnasium kan komma ner till en rimlig nivå samt alternativt pröva om en markanvisning för en helt ny skola är ett bättre alternativ för staden.

Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att avveckla Bussenhuskolans lokaler och att överföra verksamheten till Gullingskolan.

Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att upphöra med intag av förskoleklass till Bredbyskolan och att successivt avveckla lokalerna sommaren 2012 och 2013.

Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag med anledning av överkapacitet i Vantör.

Utbildningsnämnden ställer sig bakom inriktningen för den fortsatta utredningen för att uppnå kapacitetshöjningar i området "Midsommarkransen, Lövholmen och Årstadal" respektive "Älvsjö".

Utbildningsnämnden anmäler till ekonomiutskottet att evakueringen av Engelbrektskolan förlängs sex månader och att nämnden därför avser att förlänga hyresavtal för evakueringslokaler på Konradsberg och Gärdesskolan.

Sammanfattning

Under de närmaste tio åren beräknas antalet barn och ungdomar i grundskoleålder öka med cirka 27 000. I kommunfullmäktiges budget 2011 fick kommunstyrelsen och utbildningsnämnden gemensamt i uppdrag att ta fram en plan för att möta den kraftiga ökningen av antalet grundskolebarn. Uppdraget resulterade i utredningen "Skolplanering för ett växande Stockholm" som föreslår att ytterligare nio nya skolor etableras utöver redan beslutade Lugnets skola och Mariehällsskolan. Som komplement till detta föreslås en kapacitetshöjning i ett antal skolor. I flera områden är befolkningsökningen redan ett faktum och förvaltningens egenregi kommer att ha svårt att åstadkomma kapacitetshöjningar som ligger i fas med behovet.

Utbildningsförvaltningen har initierat projektet ”Skolbyggnation för ett växande Stockholm”. Projektet har som första uppdrag att till utbildningsnämndens verksamhetsplan (VP) för 2012 levererat en lägesrapport med första förslag till inriktningsärenden. En mer detaljerad översyn av utredningens förslag planeras till nämndens treårsplan. Genom de i VP föreslagna inriktningsärendena uppnås en kapacitetshöjning om ca 2 500 platser fördelade på sex skolor. Den totala hyresökningen (summering av respektive projekts hyresökning år 1 med start 2014-2017) bedöms till ca 65 mnkr.

Pågående arbete för att få ökad skolkapacitet i Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö beskrivs och nämnden föreslås ställa sig bakom redovisad inriktning för fortsatt utredning. Älvsjö ingår även i form av förslag till utbybyggnad vid Långbrodalsskolan. Utökning vid Solhemsängen i Spånga och Lugnets skola i Hammarby sjöstad föreläggs nämnden som separata genomförandeärenden.

I utredningen ”Skolplanering för ett växande Stockholm” framgår att förvaltningen bör vidta åtgärder med anledning av överkapacitet i några områden. Förslag redovisas vad gäller Rinkeby och Tensta. Förvaltningen föreslås återkomma med förslag med anledning av överkapacitet i Vantör.

Ekonomisk sammanfattning				
Skola	Kapacitetshöjning	Investering (mnkr)	Tillkommande hyra (mnkr)	
Konradsberg, f d				
lärarhögskolan	795	35		13,8
F d Sveaplans gy	540	120		20,0
Fridhemsskolan, del av				
Kungsholmens grund	315	150		10,7
Hägerstenshamnens skola	205	57,4		4,9
Långbrodalsskolan	170	59,6		4,9
Sköndalsskolan	490	101,3		10,0
Totalt	2 515	523,3		64,3

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningens lokalenhet och projektet ”Skolbyggnation för ett växande Stockholm” i samverkan med grundskoleavdelningen. Projektets styrgrupp har behandlat ärendet. Samråd med Stadsledningskontoret har genomförts den 3 november. Samverkan med stadsdelsförvaltningar vad gäller samordning av förskola och skola och idrottsförvaltningen

vad gäller lokaler för idrott har påbörjats, men kommer i huvudsak att pågå under ärendets fortsatta beredning. Kommunstyrelsens ekonomiutskott ska yttra sig över ärenden överstigande 50 mnkr och behandlade ärendet den 30 november.

Bakgrund

I budget 2011 fick kommunstyrelsen och utbildningsnämnden gemensamt i uppdrag att ta fram en plan för att möta den kraftiga ökningen av antalet grundskolebarn. Under 2011 har ett projekt under ledning av stadsledningskontoret arbetat med att ta fram denna plan. Arbetet har letts av både en politisk styrgrupp och en tjänstemannastyrgrupp under ledning av stadsdirektören. Utredningen "Skolplanering för ett växande Stockholm" presenterades under september månad och finns i sin helhet att hämta från www.stockholm.se.

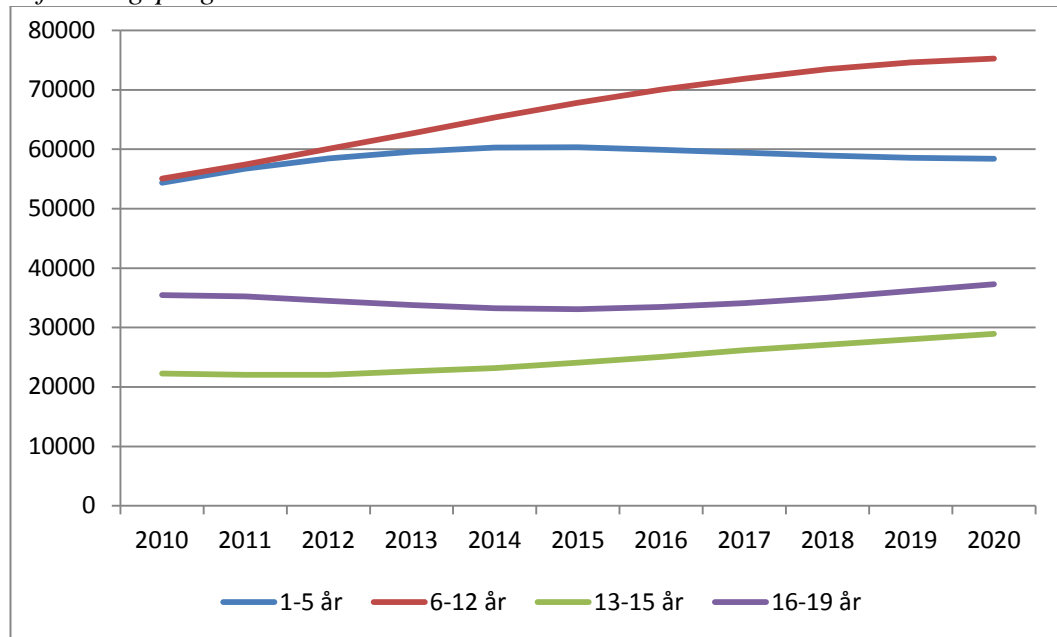
Under den närmaste tio åren beräknas antalet barn och ungdomar i grundskoleålder öka med cirka 27 000, vilket är en kraftig ökning. Ökningen av antalet elever beräknas ske i nästan hela staden. Det är i stort sett enbart Järvaområdet som inte har någon kraftig ökning. Antalet barn i förskoleålder ökar enligt prognosen fram till 2015 för att sedan minska något kommande år. Trendbrottet har däremot flyttats fram i varje ny prognos, varför minskningen bör behandlas med försiktighet. Den största ökningen sker av barn i lägre grundskoleålder där kurvan pekar brant uppåt. Antalet barn i årskurs F-6 beräknas öka med cirka 20 000.

I utredningen föreslås att stadens skolor i huvudsak ska organiseras i årskurserna F-6, 7-9 och F-9. Förändringen behöver dock ske successivt. Vidare föreslås att nya skolor byggs flexibelt för att kunna användas både för de yngre barnen/eleverna och för de äldre då antalet elever i de olika åldrarna förändras över tid. För att ytterligare förenkla och snabba på utbyggnadsprocessen bör utbildningsförvaltningen ta fram en skolmodell där riktlinjer för stadens skolor fastställs när det gäller utformningen av lokalerna.

Utredningen föreslår att ytterligare nio nya skolor etableras utöver redan beslutade etableringar. Som komplement till detta föreslås en kapacitetshöjning i ett antal skolor. Då det i flera områden även finns ett stort behov av förskolelokaler kan utbyggnaden av grundskolan med fördel ske i samarbete med stadsdelsnämnderna. Arbetet behöver fortsätta i berörda nämnder och den detaljerade planeringen bör enligt utredningen presenteras i samband med nämndernas verksamhetsplaner.

Utbildningsförvaltningen har med anledning av utredningens förslag om utbyggnad av kommunala skolor initierat projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm.

Befolkningsprognos 2011

Ärendet

LÄGESRAPPORT

Projektets styrgrupp leds av grundskoledirektören och organisatoriskt ligger projektorganisationen inom administrativa avdelningens lokalenhet. Organisationen är under uppbyggnad och en förstudie har tagits fram för att beskriva uppdrag, avgränsa uppdrag, identifiera risker och bedöma resursbehov.

Projektet ska leverera förslag till beslut för att förvaltningen på rimligt sätt ska säkerställa barn och ungdomars tillgång till skola i ett växande Stockholm. Det förutsätter i många fall ett nära samarbete med bland annat stadsdelsförvaltningar, SISAB, stadsbyggnadskontoret och exploateringsnämnden. Vidare förutsätts ett nära samarbete med och stöd till skolorna i varje projekt. I flera områden är befolkningsökningen redan ett faktum och projektet kommer att ha svårt att åstadkomma kapacitetshöjningar som ligger i fas med behovet. Nuvarande planering utgår från 2010 års elevantalsprognos och 2011 års befolkningsprognos. En ny elevantalsprognos baserad på 2011 års befolkningsprognos levererades den 30 november och beaktas i det fortsatta arbetet.

Inom ramen för projektet ska en skolmodell vad gäller utformning av lokalerna tas fram i form av "funktionskrav för referensrum". Initialt är arbetet inriktat på tekniska specifikationer, men successivt övergår arbetet till att avse hur lokalerna bäst kan utformas för att stödja lärandet. I denna del av projektet kommer bland annat elever och pedagoger att ges möjlighet att delta i exempelvis workshops. Till denna del av projektet kopplas en person från den pedagogiska verksamheten.

Personen ska svara för den pedagogiska bedömningen, men även svara för pedagogiska frågor i projekt där det ännu inte finns någon skolledning på plats. Personen ska även bistå skolledningar i samband med tillbyggnad eller lokalavveckling.

I projektets projektplan inarbetas en uppdragslista utifrån utredningens innehåll och uppdrag. Projektets längd bedöms i dagsläget till utgången av 2014 då flertalet av inriktnings- och genomförandebeslut med bäring på perioden fram till 2020 bör vara förelagda utbildningsnämnden.

Inom projektet finns en projektledare, två projekthandläggare och en förstärkning av lokalenhetens lokalstrateger. Tjänster som är vakanta är två projekthandläggare, en informatör, två handläggare för stöd till skolor, en projektassistent och en person från den pedagogiska verksamheten. Lokalenheten har ordinarie funktioner som utifrån sina uppdrag ingår i projektet i form av två lokalstrateger och fastighetsjurist. Därutöver ingår även enhetens samordnare i arbetet med referensrum och enheten planerar att inrätta en controllerfunktion.

UPPDRAG I VP 2012

Projektet har i uppdrag att till utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2012 leverera en lägesrapport med första förslag till inriktningsärenden. Därutöver föreläggs nämnden förslag till åtgärder med anledning av överkapacitet i några områden. Parallellt med VP 2012 föreläggs nämnden två separata genomförandebeslut. En mer detaljerad översyn med ytterligare inriktningsbeslut planeras till nämndens treårsplan.

I genomförd utredning inför VP 2012 har Älvsjö respektive Hägersten-Liljeholmen prioriterats. Pågående arbete för att få ökad skolkapacitet beskrivs under rubriken "Midsommarkransen, Lövholmen och Årstadal" respektive "Älvsjö" och nämnden föreslås ställa sig bakom den redovisade inriktningen för fortsatt utredning.

Inriktningsförslag förslås avseende etablering av ny skola i lärarhögskolans f.d. lokaler på Konradsberg. Förvaltningen föreslås få i uppdrag att uppta förhandlingar med Akademiska Hus. Förvaltningen ska pröva om kostnaden för skoletablering vid Sveaplans gymnasium kan komma ner till en rimlig nivå samt alternativt pröva om en markanvisning för en helt ny skola är ett bättre alternativ för staden. Vidare föreslås inriktningsförslag avseende om- och tillbyggnadsåtgärder vid Fridhemsskolan tillhörande Kungsholmens grundskola, Hägerstenshamnens skola, Långbrodalsskolan och Sköndalsskolan. Inriktningsbeslut innebär att nämnden ställer sig bakom den redovisade inriktningen och tar det ekonomiska ansvaret för utredningar fram till genomförandeslut.

FÖRSLAG TILL INRIKTNING FÖR FORTSATT UTREDNING

Midsommarkransen, Lövholmen och Årstadal

Ett ökat antal elevplatser behövs i Årstadal med anledning av pågående och planerad bostadsexploatering. Kapacitet behövs också i Lövholmen med anledning av kommande bostadsexploatering. För Lövholmen innebär det att det bli nödvändigt att etablera en ny kommunal skola i området. Tidplanen för bostadsexploateringen och skoletablering är avhängig Cementas flytt.

Årstadalsskolans behov av ökad kapacitet behöver lösas genom att lokaler hyrs in och ställs om till skola. Skolan behöver däremot ny kapacitet redan till hösten 2012 för att kunna ta emot det prognostiserade ytterligare 70-talet elever. Det är troligt att del av dessa kan inrymmas inom nuvarande byggnad då stadsdelsförvaltningen lämnar skolan till sommaren 2012. Det kan därför bli nödvändigt att komplettera kapacitetshöjningen med viss ombyggnation eller en paviljongetablering. En paviljongetablering vid skolan bör undvikas. Tidplanen för inhyring av nya lokaler kommer att påverka den kortsiktiga lösningen inför hösten 2012.

En ny kommunal skola föreslås etableras i Midsommarkransen. En majoritet av eleverna i Midsommarkransen går idag i den fristående Västbergaskolan. Avsaknaden av en kommunal grundskola i området innebär att eleverna finns i såväl Solbergaskolan, Nybohovsskolan, Aspuddens skola som Hägerstensåsens skola. Eftersom en kommunal skola saknas så är det svårt att utifrån elevantalsprognoser säkerställa behovet av kommunal skola i området. Idag saknas markanvisning för ny skola i Midsommarkransen. Stadsbyggnadskontoret förväntas få i uppdrag av stadsbyggnadsnämnden att ta fram ett program för området. Programarbetet förväntas pågå under våren 2012. Utbildningsförvaltningen har efter kontakt med stadsbyggnadskontoret förväntningar om att programarbetet ska resultera i en markanvisning för ny skola.

Fram till dess att skoletableringar finns på plats i Årstadal, Lövholmen och Midsommarkransen bör en tillfällig paviljongetablering ske vid Brännkyrka gymnasium. Etableringen bör ske vid skolans grusplan alternativt parkeringsplats. En etablering vid Brännkyrka gymnasium möjliggör samordning av funktioner som kök och matsal. I anslutning till skolan finns även Brännkyrkahallen.

En sådan etablering gör det möjligt för Årstadalsskolan att flytta över elever när den nya skolbyggnaden är klar. På samma sätt kan skolan i Midsommarkransen ha ett elevunderlag från dag ett och föräldrar som väljer skolan kan känna trygghet i vetskapen om den framtida skolan. Det är däremot inte önskvärt att göra en paviljongetablering innan det är klarlagt var den permanenta lösningen kommer att lokaliseras. Förvaltningen för samtal med stadsdelsförvaltningen, vilket kan resultera i att del av paviljongetableringen behöver tidigareläggas.

Älvsjö

Utredningen Skolplanering för ett växande Stockholm föreslår utbyggnad vid tre av Älvsjös skolor. Inriktningsförslag för utbyggnad vid Långbrodalsskolan ingår i detta ärende. Därutöver förbereds ärenden för kapacitetshöjning vid Kämpetorpsskolan och Herrängens skola. Preliminärt bedöms Kämpetorpsskolans behov av utökad kapacitet till 260 platser och Herrängens skolas behov till 150 nya platser. Skolornas organisation och förväntad bostadsutbyggnad kommer att analyseras ytterligare innan nämnden föreslås besluta om utbyggnadsvolym. Hänsyn kan då tas till den nya elevantalsprognos som bygger på 2011 års befolkningsprognos och september månads elevantalsmätning. En samlad analys med inriktningsärende förbereds till nämndens treårsplan. De två utbyggnadsprojekten förutsätts även omfatta ombyggnation av kök och avveckling av tillfälliga byggnader. Den befintliga paviljongetableringen vid Johan Skytteskolan förutsätts fortsätta att användas för befintlig verksamhet och för evakueringsbehov fram till att Älvsjös permanenta kapacitet har byggts ut. Nuvarande kapacitet vid Johan Skytte/Ekängen förutsätts behållas, vilket innebär att kapacitet i tillfälliga paviljonger på sikt behöver ersättas. Eftersom ingen förändrad kapacitet föreslås så ingår i dagsläget inte Johan Skytte/Ekängen i projektet "Skolbyggnation för ett växande Stockholm".

Vantör

De kommunala skolorna har tillsammans cirka 2 600 elever och prognostiseras öka med cirka 400 elever till år 2019. Skolorna i området har en kapacitet på cirka 3 300 platser. Trycket på de flesta skolorna i området är ganska begränsat och ser ut att vara så över överskådlig tid. Det finns dock en viss variation mellan skolorna i området. Framförallt är det Rågsvedsskolan och Bäckahagens skola som under hela perioden beräknas ha kapacitetsöverskott. Det ska med anledning av kapacitetsöverskottet ske en översyn av hur kapacitetsutnyttjandet kan förbättras. Utbildningsnämnden föreslås ge förvaltningen i uppdrag att i flerårsplanen återkomma med förslag med anledning av överkapacitet i Vantör.

GENOMFÖRANDEFÖRSLAG

Utökning vid Solhemsängen i Spånga och Lugnets skola i Hammarby sjöstad föreläggs nämnden som separata genomförandeärenden.

Solhemsängens skola byggs ut från 5 till 10 klasser och blir en tvåparallellig skola för årskurs F-4 och avlastar på så sätt Solhemsskolan och därmed även Spånga grundskola och gymnasium som tillfälligt inrymmer Solhemsskolans årskurs 6. I ett andra senare steg kommer nämnden att föreslås utbyggnadsåtgärder vid Solhemsskolan.

Vad gäller Lugnets skola föreslås att den tillfälliga skollokalen utökas med ett våningsplan i samma fastighet. Detta ger en utökad kapacitet med ca 185 elevplatser och Lugnets skola kommer då att ha en total kapacitet om 350 elevplatser

inför läsåret 2012/2013. Förvaltningen planerar att använda lokalen för de lägsta årskurserna. Eleverna ska senare gå över till den nybyggda Lugnets skola som blir en skola för elever upp till årskurs 6 och förskola.

Tensta

Befolkningsutvecklingen i åldern 6-15 år är begränsad. Totalt förväntas antalet barn och ungdomar i den aktuella åldern öka med 172 personer mellan 2011 och 2020. I de kommunala skolorna går det 25 elever färre 2011 än 2010. Samtidigt ligger elevantalsprognosen från 2010 något under det faktiska antalet elever 2011. Två av sex skolor har ett kapacitetsutnyttjande över 80 %. Högst kapacitetsutnyttjandet har Elinsborgskolan med ett nyttjande på 92 %. Gullingskolan är den skola som har lägst kapacitetsutnyttjande störst samlad överkapacitet.

Närheten mellan skolorna i Tensta gör att lokalavveckling kan ske utan att elever riskerar att sakna en skola nära hemmet. I syfte att identifiera vilka lokaler som är lämpliga för avveckling har bland annat skolfastigheternas totala restvärden, restvärden i form av ej slutbetalade verksamhetsanpassningar och fastighetsägarens långsiktiga beräknade underhållsbehov (2011-2019) jämförts. Bussenhus är den skola som avviker mot övriga skolor genom högre beräknat framtida underhållsbehov och lägre bokfört värde. Samtliga skolor med undantag av Elinsborgskolan har begränsade restvärden i form av verksamhetsanpassningar med kort avbetalningstid och som kontantbetalas vid eventuell uppsägning av hyresavtal. Högst bokfört värde och lägst framtida beräknat underhållsbehov har Enbacksskolan. Gullingskolan en ny gymnastiksal.

Ovanstående faktorer talar för att förvaltningen bör lämna Bussenhuskolans lokaler. Förvaltningen gör också bedömningen att Gullingskolan genom sin nya gymnastiksal, relativt goda skick, positiv utemiljö och det geografiska läget nära t-banan är en långsiktig etablering i området. Utbildningsnämnden föreslår därför besluta att enheterna Bussenhuskolan och Gullingskolan slås samman och att verksamheten från och med höstterminen 2012 bedrivs i Gullingskolans lokaler.

Genom att enheterna Bussenhuskolan och Gullingskolan föreslås slås samman överförs elever och personal till den nya enheten. Överkapacitet i övriga skolor innebär att elever även har viss möjlighet att välja en annan skola än Gullingskolan. Inför intaget av F-elever 2012 sker en översyn av Tenstas skolpliktsbevakningsområden. Under våren 2012 sker en översyn av Gullingskolans lokaldisponering och viss lokalanpassning. Arbetsmarknadsnämnden bedriver för närvarande svenskundervisning för invandrare, sfi, i den närliggande Kämpingskolan. Den skolan har ett föreläggande på grund av dålig ventilation och lokalerna får inte användas efter 2012. Sfi verksamheten planerar därför att flytta till Bussenhuskolans lokaler under hösten 2012.

Kapacitetsutnyttjande 2011

Skola	ÅK	Verksamhetskapacitet	Elevantal	Kapacitetsutnyttjande
Bussenhuskolan	F-6	330	237	72 %
Elinsborgsskolan	F-6	330	305	92 %
Enbacksskolan	F-9	450	385	86 %
Gullingskolan	F-6	400	216	54 %
Hjulstaskolan	7-9	380	300	79 %
Hyllingskolan	F-6	350	252	72 %
		2240	1 695	76 %

Rinkeby

Befolkningsutvecklingen i åldern 6-15 år är begränsad. Totalt förväntas antalet barn och ungdomar i den aktuella åldern öka med 91 personer mellan 2011 och 2020. Sammantaget går det 69 elever färre 2011 än 2010 i de kommunala skolorna. I dagsläget har fyra av de fem skolorna ett kapacitetsutnyttjande över 80 %. Absolut högst kapacitetsutnyttjandet har Askebyskolan med ett nyttjande på 101 %. Bredbyskolan har ett kapacitetsutnyttjande på endast 60 % vilket delvis kan förklaras med pågående avveckling av högstadiet.

Kapacitetsutnyttjande 2011

Skola	ÅK	Verksamhetskapacitet	Elevantal	Kapacitetsutnyttjande
Askebyskolan	F-6	360	364	101 %
Bredbyskolan	F-6	400	240	60 %
Knutbyskolan	F-6	300	253	84 %
Kvarnbyskolan	F-6	460	370	80 %
Rinkebyskolan	7-10	420	362	86 %
		1940	1 589	82 %

Närheten mellan skolorna i Rinkeby gör att lokalavveckling kan ske utan att elever riskerar att sakna en skola nära hemmet. I syfte att identifiera vilka lokaler som är lämpliga för avveckling så har skolfastigheternas totala restvärden, restvärden i form av ej slutbetalade verksamhetsanpassningar och fastighetsägarens långsiktiga beräknade underhållsbehov (2011-2019) jämförts. Bredbyskolan är den skola som avviker mot övriga skolor genom högre beräknat framtida underhållsbehov och lägre bokfört värde. Även Kvarnbyskolan har relativt högt beräknade underhållsbehov, men skolan har samtidigt ett högre bokfört värde. Askebyskolan är den skola som har högst restvärde och lägst beräknade framtida underhållsbehov.

Tidigare har beslut tagits om att flytta högstadiet från Bredbyskolan till Rinkebyskolan. Förvaltningen föreslår att den pågående processen med att minska

elevantalet på Bredbyskolan fortgår och att det från och med läsåret 2012/2013 inte sker något intag till F-klass. Bredbyskolan består av flera byggnader som föreslås avvecklas sommaren 2012 och 2013 i takt med att elevantalet förändras.

INRIKTNINGSFÖRSLAG

Utbildningsförvaltningen har för varje inriktningsärende genomfört en översiktlig utredning vad gäller kapacitetsbehov och eventuell ny årskursindelning enligt utredningens förslag. Utbyggnadsbehovet har justerats för att möjliggöra hela paralleller. Även behov av att avveckla externa byggnader och paviljonger har bedömts, liksom behov av kompletteringar för att undvika så kallade flaskhalsar. Vanligast förekommande flaskhalsar är gymnastik och matsal.

Möjligheten att bygga vid respektive skola har bedömts i samverkan med SISAB. Volymstudier har beställts för att klarlägga förutsättningar för byggnation och möjliga lägen för tillbyggnad.

Genom nedan redovisade inriktningsärenden uppnås en kapacitetshöjning om cirka 2 500 platser fördelade på sex skolor. Verksamhetskapaciteten för kommande nya och renoverade/ventilationsåtgärdade klassrum anges generellt som 25 elever/klass för lågstadiet, för mellanstadiet 25 alternativt 30 elever och för högstadiet 30 elever. Nya klassrum får ventilation för 34 personer. Teknisk kapacitet för samtliga klassrum är 32 elevplatser.

Utöver kapacitetshöjning föreslås byggnation för att avveckla paviljonger och ersätta dessa med permanenta byggnader. Paviljonger föreslås endast vid akut kapacitetsbehov eller när behovet bedöms vara tillfälligt. Samtliga projekt innehåller tillgänglighetsåtgärder i form av enkelt avhjälpna hinder vid skolans publika lokaler. Utöver enkelt avhjälpna hinder föreslås i enlighet med utbildningsnämndens tidigare beslut att åtgärder vidtas för att göra dessa lokaler nåbara för personer med funktionsnedsättningar. I de fall ytterligare åtgärder föreslås så redovisas det i respektive inriktningsärende. Flera projekt innehåller även åtgärder för kök, matsal och gymnastik.

Kostnader

Den tillkommande hyreskostnaden (första året) bedöms uppgå till ca 65 mnkr. Kostnader för ny-, om- och tillbyggnad har bedömts med hjälp av förenklade schablonbelopp och kvm per elevgrupp. Vid inhyrning av befintliga byggnader har existerande hyresnivåer och erfarenheter av tidigare hyresofferter använts.

Schabloner

<i>Nybyggnation:</i>	<i>35 000 kr/kvm</i>
<i>Ombyggnation:</i>	<i>20 000 kr/kvm</i>
<i>Areabehov vid tillbyggnad:</i>	<i>120 kvm per grupp, d.v.s. 4 kvm per elev vid 30-grupp och 4,8 kvm per elev vid 25-grupp (förutsätter att delar av skolans befintliga ytor innehåller gemensamma funktioner)</i>
<i>Gymnastik:</i>	<i>Hanteras separat i varje enskilt fall.</i>
<i>Kök/matsal:</i>	<i>Hanteras separat i varje enskilt fall.</i>

Schablonerna är framtagna för kompletterande byggnation. Vid omfattande nybyggnation/större kapacitetshöjning finns risk för att schablonerna överskattar kostnaden per kvadratmeter och underskattar behovet av area. Det sammantagna ekonomiska utfallet förefaller däremot ligga på rimlig nivå. Eftersom kostnaderna endast har bedömts schablonmässigt av utbildningsförvaltningen har SISAB ännu inte bedömt sina underhållskostnader. Den totala projektkostnaden bedöms därför vara högre. Projekten ska när så är möjligt samordnas med såväl stadsdelsnämnders som idrottsnämndens eventuella behov, vilket ytterligare kan höja den totala projektkostnaden.

Schablonerna för ny- och ombyggnation baseras på genomförda entreprenader som beställts till ett fast pris. Produktionstiden har då innehållit tid för projektering, upphandling och entreprenad. För att reducera produktionstiden och samtidigt få in utbildningsförvaltningens och SISAB:s samlade kompetens om skolor i byggprocessen, är partneringavtal mellan entreprenör, byggherre och brukare/hyresgäst en alternativ väg för produktion av skolor. I genomförandeförslag till nämnd har förvaltningen alltid presenterat fast pris utifrån SISAB:s så kallade fastprisofferter. Vid partneringavtal presenteras en kostnadsbild, som innehåller incitamentsavtalets förutsättningar med en nominell kostnad kompletterad med en osäkerhetsbedömning. Det är inte möjligt att ta något generellt beslut om fast pris eller partneringavtal eftersom det måste bedömas i varje enskilt fall och utifrån gällande ramavtal med SISAB.

Riskbedömning

Generellt finns osäkerhet vad gäller det förväntade elevantalet i kommunala skolor. Den enskilt största osäkerheten i befolkningsprognosen är tidpunkten för inflyttning i nybyggda bostäder. I flera områden är däremot befolkningsökningen redan ett faktum och projektet kommer att ha svårt att åstadkomma kapacitets-

höjningar som ligger i fas med behovet. Ofta är tillgången till mark eller lämpliga objekt för ombyggnation begränsad. Det finns även risk för att friskolor inte når upp till den prognostiserade volymen och att en ökad andel av befolkningsökningen behöver hanteras av de kommunala skolorna. Även skolors attraktivitet i sig kan påverka sökmönster och enskilda friskoleetableringar kan påverka framförallt lokala sökmönster.

Projektet hanterar dessa risker genom att följa utvecklingen och vid osäkerhet flyttas projekt fram i tiden. Projektet har utökat förvaltningens lokalstrategier med en tjänst för att bland annat öka kontakterna med stadsbyggnadskontor och exploateringskontor.

Osäkerheten är högre än i nämndens tidigare inriktningsärenden i och med den korta tid som funnits mellan projektstart och framtagandet av inriktningsförslag. Tyngdpunkten i genomförda utredningar ligger på att säkerställa behov och att bedöma utbyggnadsvolym. Den stora befolkningsökningen innebär i sig att risken för att behov saknas är låg. Det stora behovet av skolkapacitet för yngre elever innebär samtidigt att stor vikt måste fästas vid att ny kapacitet ges rätt geografisk placering. Vanligtvis genomförs relativt omfattande tekniska studier innan inriktningsärenden föreläggs nämnden. Förvaltningen gör däremot bedömningen att den tekniska osäkerheten kan hanteras efter beställning av förslagshandling även om det sannolikt kommer att resultera i större ekonomiska avvikelser mellan inriktnings- och genomförandeärendet än vad som normalt förekommer i nämndens ärenden. Osäkerheten är däremot mindre vid nybyggnation än vid ombyggnation. Osäkerhet som återstår vad gäller verksamheten kommer att utredas innan förvaltningen beställer förslagshandling hos SISAB. Exempelvis ska undersökas om det finns behov och förutsättningar att samordna de olika projekten med byggnation av förskola. Behov av ytterligare utredning prövas i varje enskilt fall innan beställning av förslagshandling. Osäkerhet och risk redovisas i respektive projekt i de fall det finns särskild osäkerhet eller risk i det enskilda projektet.

INRIKTNINGSFÖRSLAG FÖR NYETABLERING AV SKOLOR

Konradsberg, f.d. lärarhögskolan

Elevantalet på Kungsholmen är starkt ökande och en utbyggnad av skolorganisationen erfordras. Den prognostiserade elevantalsökningen för stadsdelen, inklusive Essingeöarna, mellan 2011 och 2019 är drygt 950 elever och ökningen berör alla skolor utom Essingeskolan. Tillbyggnad har beslutats vad avser Kullskolan, där de lokaler som en gång utgjorde Kristinebergs gymnasium åter hyrs av staden och nu i form av grundskola. Vidare förslås en om- och tillbyggnad av Fridhemsskolan. Dessa tillskott kommer emellertid inte att räcka till utan ytterligare skollokaler krävs då omkring 350 platser förväntas saknas 2019 trots utökningen vid de nämnda skolorna.

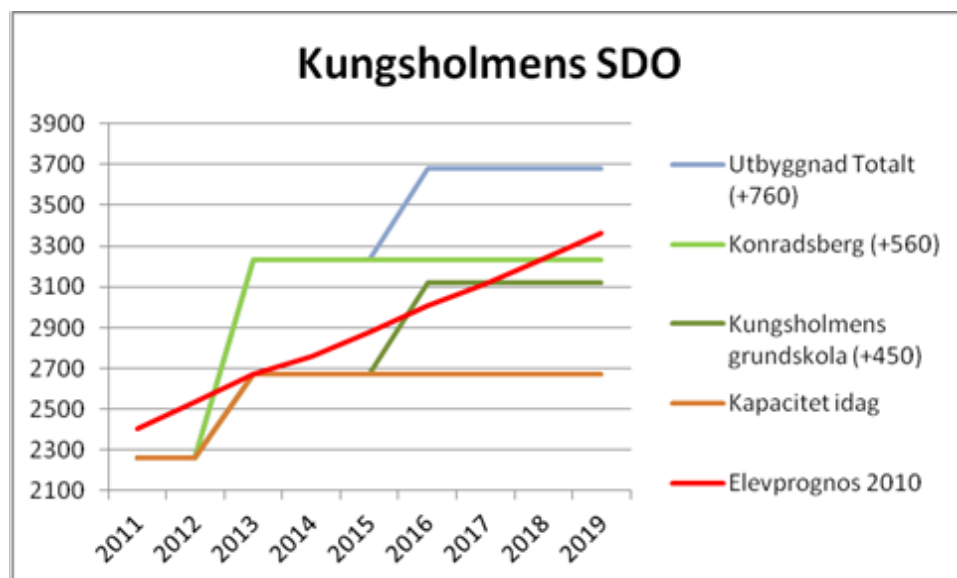
Idag används delar av Lärarhögskolans före detta lokaler i Konradsberg på Kungsholmen för evakueringen av Engelbrektskolan. Enligt tidigare planering skulle evakueringsbehovet upphöra årsskiftet 2012/2013. På grund av förseningar för övriga byggnadsprojekt intill skolan har evakueringsbehovet förlängts till sommaren 2013. Utbildningsnämnden anmäler till ekonomiutskottet att evakueringen av Engelbrektskolan förlängs sex månader och att nämnden därför avser att förlänga hyresavtal för evakueringslokaler på Konradsberg och Gärdesskolan.

Om- och tillbyggnadsförslag

Konradsberg är en lämplig lokalisering av ny grundskola på Kungsholmen och kan initialt användas för evakuering av Fridhemsskolan. Beroende av vilken area som är möjlig att hyra från Akademiska hus så kan eventuellt del av skolan användas som förskola.

Skolan planeras för två alternativa organisationer; en två- respektive treparallellig F-9-skola. Skulle det exempelvis inte gå att inrymma en femparallellig organisation i Fridhemsskolan kan istället ytterligare en parallell F-6 förläggas till Konradsberg. En tvåparallellig skola bedöms ha en kapacitet om 530-560 elever och en treparallellig 795-840 elever. Elevprognosen pekar fortsatt uppåt 2019 och det faktum att prognosen förändras över tiden gör att något beslut om framtida organisation inte bör fattas redan nu.

Många av de befintliga lokalerna kan användas i nuvarande skick men vissa ombyggnader krävs bland annat för fritidshem och hemkunskap. Tillgängligheten kommer att ses över. Idrottslokalerna förutsätts även fortsättningsvis timförhyras av Akademiska hus.

Tidsplan

Lokaler vid Konradsberg kan vara tillgängliga från sommaren 2013 då Engelbrektskolorns evakuering upphör. Tidpunkten bedöms inte sammanfalla med ombyggnadsstarten för Fridhemsskolan men ombyggnation av lokaler vid Konradsberg kan då genomföras före Fridhemsskolorns evakuering årsskiftet 2013/2014 eller sommaren 2014.

Fakta om Konradsberg		
	Framtida verksamhetskapacitet 2 paralleller	Framtida verksamhetskapacitet 3 paralleller
<i>Elever</i>		
Grundskola åk F-3	200	300
Grundskola åk 4-6	180	225
Grundskola åk 7-9	180	270
Grundsärskola	0	0
Totalt antal elever	560	795
<i>Lokaler och ekonomi</i>		
Bedömd hyreshöjande projektkostnad (mnr)	30	35
Skolorns area (kvm)	6800	8000
Total årshyra (mnr)	11,8	13,8
Årshyra/kvm, (kr)	1 735	1 725
Kvm/elev	12,1	10,1
Årshyra/elev (kr)	21 071	17 358

Kostnader

Kostnaderna för ombyggnaden och eventuell upprustning kan i nuläget endast grovt bedömas till att hamna kring 30-35 mnr, vilket ger en hyreshöjning om cirka 3-3,5 mnr. Den totala hyreskostnaden bedöms till 11,8 mnr eller 13,8 mnr beroende av om skolorna ska ha två eller tre paralleller.

Riskbedömning

Om lokalerna i Konradsberg inte hyrs efter Engelbrektskolorns utflyttning riskerar staden att förlora möjligheten till framtida etablering i Konradsberg. Det finns en risk i att projektet Fridhemsskolorna försenas och att en evakuering till Konradsberg därmed försvåras. Den geografiska placeringen minskar risken för outnyttjad kapacitet då skolorna är nära från olika delar av staden.

Sveaplans gymnasium

När inflyttning påbörjas i norra Hagastaden ökar behovet av skolkapacitet i Norrmalms norra delar. Någon befintlig skola med överskottskapacitet finns inte utan nya lokaler måste förhyras. För att möjliggöra detta föreslås att Sveaplans gymnasium tas i anspråk. Socialhögskolan hyr idag före detta Sveaplans gymnasium av SISAB och kommer att lämna lokalerna kring 2015-2016, vilket möjliggör för staden att åter hyra skolan och omvandla den till grundskola. Idrottsförvaltningen planerar byggnation av idrottshall i närområdet.

Kostnaden per elev bedöms ligga i nivå med nybyggnation eller något högre än nybyggnation. Den höga kostnaden bör ses utifrån byggnadens geografiska läge och frånvaron av markanvisning för ny skola. En markanvisning skulle öppna för andra möjligheter. I nuvarande planering ingår en eventuell markanvisning först i Hagastadens etapp 3 som ännu inte är planlagd.

Om- och tillbyggnadsförslag

Nästan hela före detta Sveaplans gymnasium behöver byggas om i större eller mindre omfattning för att fungera som grundskola. Bara några få klassrum finns kvar, resten har byggts om till mindre lokaler samtidigt som yttre korridorer byggts om till mindre lokaler. Det saknas också exempelvis kök, matsal och specialsalar. Tillgängligheten kommer att ses över. Det kan komma att visa sig att någon lokal blir billigare att nyuppföra. Ombyggnationens utformning kommer att påverkas av framtida beslut om årskursindelning. Den tillkommande ytan för befintlig byggnad är 7 200 m².

Tidsplan

Ombyggnaden bedöms vara färdigställd till höstterminen 2017.

Kostnader

Kostnaderna för ombyggnaden kan i nuläget endast grovt bedömas till kring 120 mnkr, vilket ger en hyreshöjning om ca 11,5 mnkr per år. Kostanden per elev bedöms uppgå till 37 000 kr, vilket är i nivå med eller till och med överstiger nybyggnadspris.

Fakta om f d Sveaplans gymnasium	
	Framtida verksamhetskapacitet
<i>Elever</i>	540
<i>Lokaler och ekonomi</i>	
Bedömd hyreshöjande projektkostnad (mnkr)	120
Skolans area (kvm)	7200

Total årshyra (mnkr)	20,0
Årshyra/kvm (kr)	2 778
Kvm/elev	13,3
Årshyra/elev (kr)	37 037

Riskbedömning

Byggnaden Sveaplans gymnasium, uppförd 1936 som Norra flickläroverket, är ritad av arkitekterna Nils Ahrbom och Elis Zimdahl och har ett högt kulturhistoriskt värde vilket kan komma att påverka hur skolan kan om- och eventuellt tillbyggas.

Förvaltningen ska pröva om kostnaden för skoletablering vid Sveaplans gymnasium kan komma ner till en rimlig nivå samt alternativt pröva om en markanvisning för en helt ny skola är ett bättre alternativ för staden.

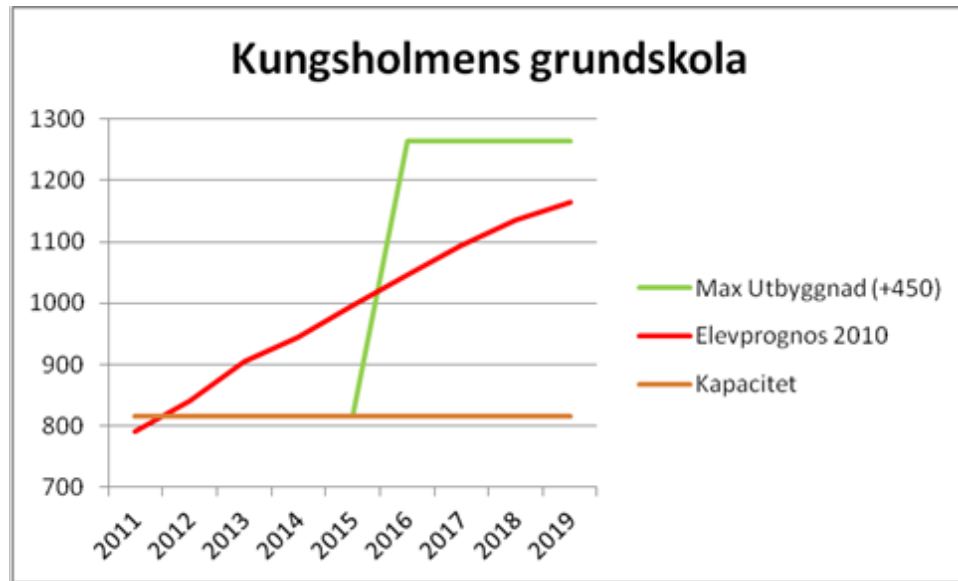
INRIKTNINGSFÖRSLAG FÖR OM- OCH TILLBYGGNAD

Fridhemsskolan (tillhörande Kungsholmens grundskola)

Elevantalet på Kungsholmen är i starkt ökande och en utbyggnad av skolan behövs för att möta det framtida elevantalet. Den prognostiserade elevantalets ökningen mellan 2011 och 2019 är cirka 370 elever, nästan alla inom F-6. Inga större nybyggnationer av bostäder planeras inom skolans absoluta närområde, men området gränsar till områden med omfattande bostadsbyggnation. På Kungsholmen i sin helhet, inklusive Essingeöarna, förväntas elevantalet i de kommunala skolorna öka med drygt 950 elever fram till 2019 (se diagram under rubriken Konradsberg). Beslut har tidigare tagits om att bygga ut nuvarande Kullskolan.

Skolenheten Kungsholmens grundskola består av två skolbyggnader; Fridhemsskolan (åk F-5) och Stadshagsskolan (åk 6-9). Skolan har flera externa lokaler samt en paviljong för fritidshemsverksamheten.

Behov finns av en mindre idrottshall då även Kungsholmens grundskolas andra etablering, Stadshagsskolan, använder Fridhemsskolans idrottssalar. Därutöver är Sverigefinska skolan som ligger bredvid Fridhemsskolan i behov av idrottslokaler. Fridhemsskolans tillagningskök levererar mat till andra skolor och är i behov av upprustning.

Fakta om Fridhemsskolan, (del av Kungsholmens grundskola)			
	Läsåret 11/12	Befintlig verksamhets- kapacitet	Framtida verksamhets- kapacitet
<i>Elever</i>			
Grundskola åk F-3	396	400	500
Grundskola åk 4-5/F-6	155	175	375
Grundskola åk 7-9	0	0	0
Grundsärskola	10	0	15
Totalt antal elever	561	575	890
<i>Lokaler och ekonomi</i>			
Bedömd hyreshöjande projektkostnad (mnkr)			150
Skolans area (kvm)	9868	9868	11495
Total årshyra (mnkr)	9,3	9,3	20,0
Årshyra/kvm (kr)	942	942	1 740
Kvm/elev	17,6	17,2	12,9
Årshyra/elev (kr)	16 578	16 174	22 472
Fyllnadsgrad	98 %		

Om- och tillbyggnadsförslag

Fridhemsskolan föreslås bli en femparallellig F-6-skola. Idag har skolan fyra paralleller inom F-3 och tre paralleller inom årskurs 4-5 medan årskurs 6 endast är tvåparallelligt. Kapacitetshöjningen uppgår till 300-375 elever och Fridhemsskolan totala kapacitet bedöms uppgå till 890-965 elever. För att klara utökningen krävs tillbyggnad av cirka 10 klassrum, grupprum, fritidshem, personallokaler

med mera. Krocketeffekter kommer att uppstå då fler fritidshem integreras i befintlig byggnad, vilket gör att fler klassrum placeras i den nya byggnaden. Förhoppningen är att kunna binda samman skolans byggnader så att man kan nå samliga lokaler torrskod. Det behövs också kompletteringar vad avser exempelvis kök och matsal, idrottslokaler och slöjdsalar. Tillgänglighetsanpassning i publika lokaler i enlighet med nivå 2 kommer att utföras.

Förvaltningen föreslår att samtliga annex, inklusive skolans paviljong, avvecklas och att skolbarnomsorgen integreras med grundskolan. Tillbyggnaden förutsätts ske på skoltomten i direkt anslutning till nuvarande skolbyggnad för att på så sätt möjliggöra invändig passage. Mycket grovt uppskattat kommer nybyggnationen att omfatta 3 700 m². Den yta som samtidigt avyttras uppgår till 2 073 m². Det medför att skolgården kommer att minskas något.

Förslag finns att bygga en mindre idrottshall under skolgården. Kontakt har tagits med idrottsförvaltningen för att utröna huruvida det finns intresse från deras sida att istället bygga en fullstor idrottshall under skolgården. Idrottsförvaltningen har avböjt och förordar att utbildningsförvaltningen bygger en sal med basketmått. Basketmått motsvarar i princip en sal för årskurs F-9, vilket också är förvaltningens förslag. Det finns också förslag om att bygga bostäder på slänten mellan skolgården och Fridhemsgatan, vilket bör samordnas med byggnation av mindre idrottshall. Förvaltningen bör parallellt utreda möjligheten att ersätta bostadsbyggnationen med skola för att ha beredskap i det fall etableringen vid Konradsberg inte bör eller kan genomföras.

Sannolikt kommer hela eller delar av skolan att behöva evakueras. Konradsberg kan bli aktuellt för en sådan evakuering.

Tidsplan

Om- och tillbyggnaden kommer sannolikt att ta 1½ år och påbörjas tidigast vid årsskiftet 2013/14.

Kostnader

Kostnaderna för den föreslagna om- och tillbyggnaden kan i nuläget endast grovt bedömas till 150 mnkr, vilket skulle ge en hyreshöjning om ca 14 mnkr. I kostnaderna ingår inte merkostnaden för att förlägga idrottshallen under jord. Utbildningsförvaltningen vill pröva om denna markkostnad kan finansieras av exploateringskontoret genom bostadsbebyggelsen.

Riskbedömning

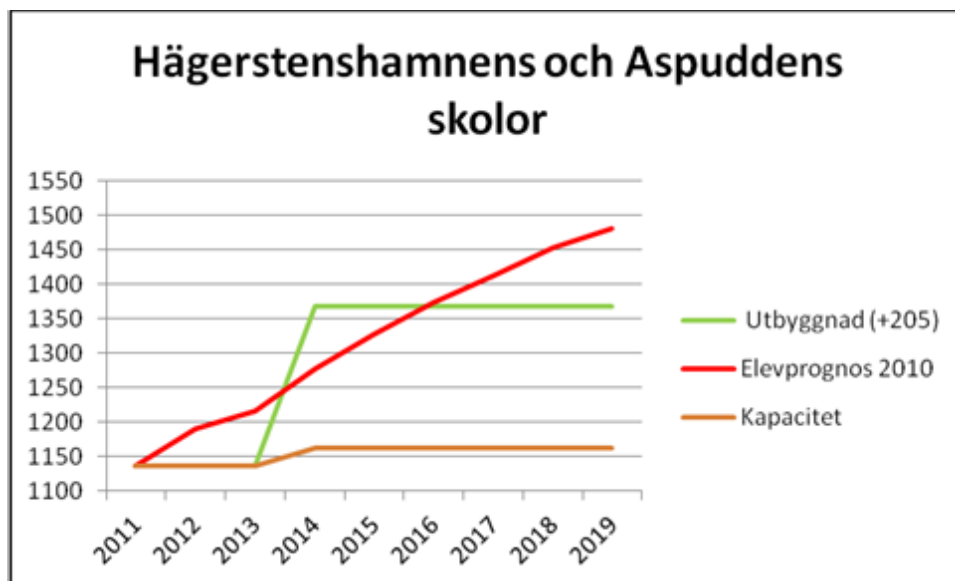
Risk finns för att idrottshallen av ekonomiska eller tekniska orsaker inte kommer till stånd. I så fall bör en mindre tillbyggnad för en fyrparallellig organisation utföras samtidigt som organisationen i den föreslagna "Konradsbergsskolan" utvidgas.

Hägerstenshamnens skola

Elevprognosen för Hägerstenshamnens skola pekar nedåt för prognosperioden och detta beror sannolikt på att skolan har gjort förändringar i sin årskursindelning. Aspuddens skola ligger i närheten och flertalet elever fortsätter till Aspuddens skola. De två skolorna bör därför ses i ett sammanhang. Hägerstenshamnens skola har en verksamhetskapacitet på 175 platser och en F-3-organisation med i snitt 25 elever i varje klass. Årskurs F och 3 är 2-parallellig och årskurs 1 och 2 är 1-parallellig. Aspuddens skolas kapacitet uppgår till 962 platser, men saknar 103 platser läsåret 2012/2013 och 366 platser läsåret 2019/2020. På sikt kommer en ny skola i Midsommarkransen att minska på trycket till Aspuddens skola.

Om- och tillbyggnadsförslag

Hägerstenshamnens skola förslås byggas ut med 205 platser för att avlasta Aspuddens skola. Initialt bedöms den nya kapaciteten behövas för F-3, men på sikt möjliggörs omställning till 2-paralleller F-6 med en total kapacitet på 380 platser.

Skolans huvudbyggnad ses över för att öka kapacitetsutnyttjandet så att ytan på den nya utbyggnaden kan hållas nere. Den tillfälliga paviljongen som finns på skolan avvecklas och verksamheten inryms i utbyggnaden samt i viss utsträckning i den permanenta. Ca 1 600 kvm uppskattas skolan behöva byggas ut för att möjliggöra kapacitetsökningen. Utformningen av den nya byggnaden ska vara flexibel i sin utformning för att det med små medel ska vara möjligt att ställa om till F-6.

Nuvarande kök och matsal bedöms inte klara kapacitetsökningen. I kostnadsberäkningen ingår därför viss utökning av nuvarande mottagningskök och matsal.

Inför omställning från F-3 till F-6 behövs även en utbyggnad av gymnastiksalen. Tillgänglighetsanpassning i publika lokaler i enlighet med nivå 2 kommer att genomföras i samband med utbyggnaden.

Tidsplan

Genomförandebeslut bedöms föreläggas nämnden under hösten 2012 och byggnationen bedöms färdigställas sommaren 2014.

Kostnader

Kostnaden har bedömts utifrån schabloner och uppgår sammantaget till 57,4 mnkr. Det innebär en hyreskostnad första året efter färdigställandet om ca 5,7 mnkr.

Samtidigt avgår hyreskostnaderna för den befintliga paviljongen vilket innebär en total hyresminskning om 0,8 mnkr för utbildningsnämnden. Nettoökningen av hyreskostnaden bedöms till 4,9 mnkr.

Fakta om Hägerstenshamnen			
	Läsåret 11/12	Befintlig verksamhets- kapacitet	Framtida verksamhets- kapacitet
<i>Elever</i>			
Grundskola åk F-3	148		200
Grundskola åk 4-6	0		180
Grundskola åk 7-9	0		0
Grundsärskola	0		0
Totalt antal elever	148	175	380
<i>Lokaler och ekonomi</i>			
Bedömd hyreshöjande projektkostnad (mnkr)			57,4
Skolans area (kvm)	2293		3283
Total årshyra (mnkr)	2,2		7,1
Årshyra/kvm (kr)	959		2 163
Kvm/elev	15,5		8,6
Årshyra/elev (kr)	14 865		18 684
Fyllnadsgrad	85 %		

Den schablonberäknade hyreshöjande kostnaden om 57,4 mnkr fördelas med 21,2 mnkr för ersättning av befintlig paviljong, 34,7 mnkr för ny kapacitet och 1,5 mnkr för tillgänglighetsåtgärder.

Eftersom kostnaderna endast har bedömts schablonmässigt av utbildningsförvaltningen har SISAB ännu inte bedömt underhållskostnaderna. Den totala projektkostnaden bedöms därför vara högre. Projektet kan även komma att samordnas

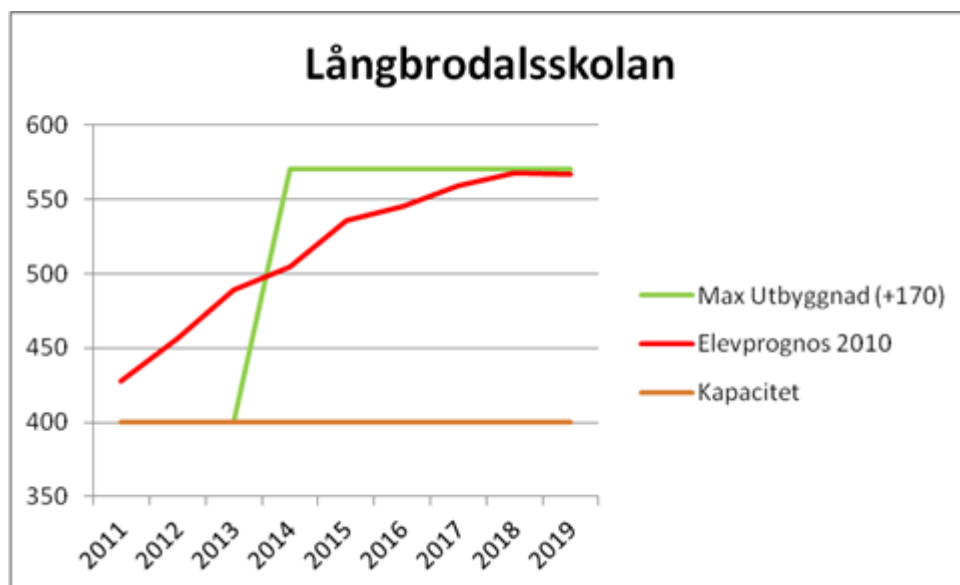
med stadsdelsförvaltningens eventuella behov, vilket kan höja den totala projektkostnaden ytterligare.

Riskbedömning

Osäkerhet råder om kapacitetshöjningens konsekvenser för nuvarande mottagningskök. Skolans framtida volym leder inte till behov av tillagningskök. Situationen förändras om projektet kompletteras med förskola.

Långbrodalsskolan

Elevprognosen för skolan pekar på en ökning av antal elever under prognosperioden. 2012 förväntas skolan ha ett underskott på 56 platser och 2015 ett underskott på 136 platser vilket motsvarar ett kapacitetsutnyttjande på 134 %. Viss nybyggnation i området förekommer men den är ytterst marginell i direkt anslutning till Långbrodalsskolan. Skolans verksamhetskapacitet är 400 platser. Idag är skolan 3-parallellig i årskurs F, 4-parallellig i årskurs 1, 3-parallellig i årskurs 2-5.

Om- och tillbyggnadsförslag

Skolan föreslås byggas ut för en 3-parallellig F-6 organisation och kapaciteten ökar med 170 platser.

Långbrodalsskolans tomt har begränsat utrymme för en nybyggnad/utbyggnad. Ytbehovet för den nya utbyggnaden bedöms bli ca 1 640 kvm. För att få plats med den nya byggnaden krävs att den kan uppföras i minst två plan och att hus P rivs och ersätts med en ny byggnad. Det finns även en paviljong och en extern permanent byggnad som avvecklas.

Skolans gymnastiksal är i dag integrerad i huvudbyggnaden och är en sal i mindre storlek (ca 100 kvm). Salen är redan för dagens elevantal otillräcklig och skolan timhyr externa lokaler. Det bör utredas om den gamla gymnastiksalen kan ställas om till lektionssalar. Tillgången till gymnastiklokaler behöver samtidigt säkras i byggnadsprojektet och troligtvis i kombination med fortsatt timförhyrning utanför skolan.

Skolans kök och matsal behöver anpassas för elevantalsökningen. I kostnadsbedömningen ingår viss anpassning av kök och matsal, men omfattningen är ännu inte klarlagd. Tillgänglighetsanpassning i publika lokaler i enlighet med nivå 2 kommer att genomföras i samband med utbyggnaden.

Tidsplan

Genomförandebeslut bedöms föreläggas nämnden under hösten 2012 och byggnationen bedöms färdigställas sommaren 2014.

Fakta om Långbrodal			
	Läsåret 11/12	Befintlig verksamhets- kapacitet	Framtida verksamhets- kapacitet
<i>Elever</i>			
Grundskola åk F-3	300		300
Grundskola åk 4-6	110		270
Grundskola åk 7-9	0		0
Grundsärskola	0		0
Totalt antal elever	410	400	570
<i>Lokaler och ekonomi</i>			
Bedömd hyreshöjande projektkostnad (mnkr)			59,6
Skolans area (kvm)	4872		5512
Total årshyra (mnkr)	3,8		8,7
Årshyra/kvm (kr)	780		1 578
Kvm/elev	11,9		9,7
Årshyra/elev (kr)	9 268		15 263
Fyllnadsgrad	103 %		

Kostnader

Kostnaden har bedömts utifrån schabloner och uppgår sammantaget till 59,6 mnkr. Det innebär en hyreskostnad första året efter färdigställandet om ca 6,0 mnkr. Samtidigt avgår hyreskostnaderna för Vivelvägen och befintlig paviljong vilket innebär en total hyresminskning om 1,1 mnkr för utbildningsnämnden. Nettoökningen av hyreskostnaden bedöms till 4,9 mnkr. Den schablonberäknade hyreshöjande kostnaden om 59,6 mnkr fördelas enligt följande, 34,7 mnkr för ersättning

av befintliga paviljonger och avvecklade lokaler, 22,4 mnkr för ny kapacitet och 2,5 mnkr för tillgänglighetsåtgärder.

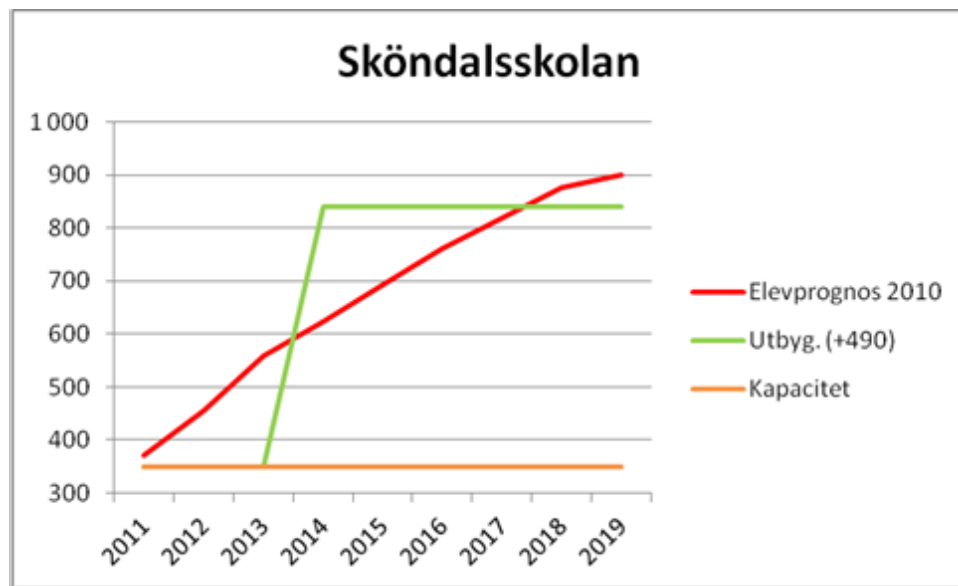
Eftersom kostnaderna endast har bedömts schablonmässigt av utbildningsförvaltningen har SISAB ännu inte bedömt underhållskostnaderna. Den totala projektkostnaden bedöms därför vara högre. Projektet kan även komma att samordnas med stadsdelsförvaltningens eventuella behov, men den begränsade tillgången till mark medger ingen utökning av den föreslagna utbyggnaden.

Riskbedömning

I kostnadsbedömningen ingår viss anpassning av kök och matsal, men omfattningen är ännu inte klarlagd. Även skolans tillgång till gymnastiksal behöver säkerställas.

Sköndalsskolan

Sköndalsskolan är en skola där elevprognosen pekar på en kraftig ökning av antalet elever under hela prognosperioden som sträcker sig fram till 2019. Redan 2012 förväntas skolan ha ett underskott på 105 platser och 2019 saknas det 551 platser vilket motsvarar ett kapacitetsutnyttjande på hela 257 %. I området sker det en ganska kraftig nybyggnation av bostäder under prognosperioden samt en generell ökning av antal barn särskilt i de lägre skolåldrarna 6-12 år. Idag är skolan organiserad som 3-parallellig i årskurs F-3 och 2-parallellig i årskurs 4-5. Skolans verksamhetskapacitet är i dag 350 platser. En fördubbling av kapaciteten på Sköndalsskolan räcker inte för att täcka efterfrågan utan det krävs sannolikt en samordning med exempelvis Sandåkraskolan. Enligt elevantalsprognosen behöver ca 105 elever beredas plats på skolan hösten 2012. I den mån eleverna inte kan inrymmas i befintliga lokaler så behöver samordning med Sandåkraskolan ske redan inför hösten 2012.

Om- och tillbyggnadsförslag

Skolan byggs ut till 4-parallellig F-6 skola med kapacitet för särskola eller andra särskilda undervisningsgrupper. På sikt kan skolan ställas om till en F-9 skola med 3 paralleller. Den ökade kapaciteten uppgår till 490 platser.

För att lösa den ökade kapaciteten kommer en ny byggnad behöva byggas med en bedömd yta på ca 2 700 kvm. En volymstudie för Sköndalsskolan visar att det är fullt möjligt att placera en tillräckligt stor byggnad på skolans tomt. Befintlig skolbyggnad bör dock ses över och anpassas så att en viss ökning av verksamhetskapaciteten kan ske även där.

Nuvarande lokal på Bagarfruvägen används för fritidsklubb och musikundervisning. Lokalen avvecklas och verksamheten planeras in i den nya byggnaden samt i viss utsträckning i den befintliga permanenta byggnaden. Den nya byggnaden bör vara flexibel i sin utformning för att med små medel möjliggöra för Sköndalsskolan att ställas om till F-9 skola.

Fakta om Sköndalsskolan			
	Läsåret 11/12	Befintlig verksamhets- kapacitet	Framtida verksamhets- kapacitet
<i>Elever</i>			
Grundskola åk F-3	277		300
Grundskola åk 4-6	79		270
Grundskola åk 7-9	0		270
Grundsärskola	0		0
Totalt antal elever	356	350	840
<i>Lokaler och ekonomi</i>			
Bedömd hyreshöjande projektkostnad (mnkr)			101,3
Skolans area (kvm)	5799		8253
Total årshyra (mnkr)	4,1		14,1
Årshyra/kvm (kr)	707		1 708
Kvm/elev	16,3		9,8
Årshyra/elev (kr)	11 517		16 786
Fyllnadsgrad	102 %		

Nybyggnationen förutsätter att nuvarande förskolepaviljong avvecklas. Paviljongen är placerad på skolgården och har tillfälligt bygglov. Det ska undersökas om stadsdelen vill införliva förskolan i nybyggnationen eller i någon av de kringliggande skolorna.

Nuvarande kök och matsal klarar inte en kapacitetsökning med 490 elever. Möjligheten att anpassa nuvarande kök till en ökad produktion ska utredas, men en trolig lösning är att ställa om nuvarande kök och matsal till undervisning och etablera kök och matsal i den nya byggnaden. Frågan kommer att utredas vidare i syfte att hitta den mest kostnadseffektiva lösningen. Merkostnaden för nytt kök och matsal bedöms till 20-25 mnkr (ingår i den totala kostnadsbedömningen) och innebär att nuvarande kök och matsal ställs om till undervisning.

Idrottslokalerna förutsätts komma att timförhyras även fortsättningsvis.

Tillgänglighetsanpassning i publika lokaler i enlighet med nivå 2 kommer att genomföras i samband med utbyggnaden.

Tidsplan

Genomförandebeslut bedöms föreläggas nämnden under hösten 2012 och byggnationen bedöms färdigställas sommaren 2014.

Pågående projekt omfattande ventilation och tillgänglighet, utförs i tre etapper med planerat färdigställande till höstterminen 2014.

Kostnader

Kostnaden har bedömts utifrån schabloner och uppgår sammantaget till 101,3 mnkr. Det innebär en hyreskostnad första året efter färdigställandet om ca 10,1 mnkr.

Samtidigt avgår hyreskostnaderna för lokal på Bagarfruvägen vilket innebär en total hyresminskning om 0,2 mnkr för utbildningsnämnden. Nettoökningen av hyreskostnaden bedöms till 9,9 mnkr.

Den schablonberäknade hyreshöjande kostnaden om 101,3 mnkr fördelas med 8,4 mnkr för ersättning av avvecklade lokaler, 91,9 mnkr för ny kapacitet och 1,0 mnkr för tillgänglighetsåtgärder.

Eftersom kostnaderna endast har bedömts schablonmässigt av utbildningsförvaltningen har SISAB ännu inte bedömt underhållskostnaderna. Den totala projektkostnaden bedöms därför vara högre. Projektet kan även komma att samordnas med stadsdelsförvaltningens eventuella behov, vilket kan höja den totala projektkostnaden ytterligare.

Riskbedömning

Utbyggnaden förutsätter samordning med pågående byggnadsprojekt och avveckling av förskolepaviljong. Projektet kan påverkas i sin omfattning av eventuell utbyggnad av Sandåkraskolan.
